

The Center for Research Libraries scans to provide digital delivery of its holdings. In some cases problems with the quality of the original document or microfilm reproduction may result in a lower quality scan, but it will be legible. In some cases pages may be damaged or missing. Files include OCR (machine searchable text) when the quality of the scan and the language or format of the text allows.

If preferred, you may request a loan by contacting Center for Research Libraries through your Interlibrary Loan Office.

Rights and usage

Materials digitized by the Center for Research Libraries are intended for the personal educational and research use of students, scholars, and other researchers of the CRL member community. Copyrighted images and texts are not to be reproduced, displayed, distributed, broadcast, or downloaded for other purposes without the expressed, written permission of the Center for Research Libraries.

© Center for Research Libraries

Scan Date: October 19, 2007

Identifier: s-k-000002-n32

صاحب امتیاز و مدیر مسئول

ضیا کولہ آلپ

۲۲ - صانی - میل - ۱

نسخہ سی ۱۰ فروشد

کوچک مجموعہ

ادارہ خانہ سی

دیار بکر

کومت دائرہ سند

ولایت مطبوعہ

نفرانہ: دیار بکر

کوچک مجموعہ

آپنیہ شرائط

سہ لکھ: ۰۰۰

آئی آئی: ۰۰۰

فروشد

۱۳۸۰
۱۹۳۲-۳۲۸

ہفتہ بر چیقار علمی ، ادبی ، سیاسی ، اقتصادی مجموعہ در

۱۹ شباط سنہ ۳۳۹

پازار ایتسی

۴ رجب سنہ ۳۴۱

مصابہ:

طائہ نمود جبری

عینی دوادہ یاشان بر چغت قوشہ آنا
و اما دیرلر دیولرک یاورولری دہ بری رہنہ
قاردهش عد ایدرلر
سو بیولوژی نفلہ نظرندن افراتی
مرزمان قانداشادن عبارت دکدر . مثلاً

طائہ ، بری بری افراتیان فردلرک
ہفت مجموعہ سیدر . افراتیانک تکاملی تدقیق
ایچہش اولانلر افراتی قانداشادن عبارت
طن ایدرلر ، آرالردہ قانداشاق یوانانی
جیوانلری سہ بری رہنہ افراتیانلر ار مثلاً

آو-ترالده يالماق (آروشا) حشیرنده
 بعضی قانداشلر اقربا اولمادینی کی ، بعضی
 اقربالرده قانداش دکلدر . مادری سیهده ،
 باباجهتندن کلج قانداشلر اقربا صایلامازلر ،
 حتی بابا یله یلورولربك اقربامی دکلدر .
 پدرشاهی مائلده آنا جهتندن اولان قانداشلر
 اقربا دکلدرلر . اسی هر بلده آزادلیلر
 و مالی و نامیله اقربادین صایابرلردی .
 سوتامشکلر ، قان یالاشمقله یاخود ساز
 واطهرله - مثلا اسی هر بلده موالات
 و مواخات طریقاربله - بر طاقم سنی اقرباقلر
 قانس ایدردی . او حالده ، اقربالنه
 قانداشاقدن باشقه بر بیز آراق لازمدر .
 حقیق اقرباقلر اقربا طاییلان ، فردلرک
 آراسنده ، بر طاقم دینی و حقوقی نساندلرک
 بولونمهی دیمکدر .

دینی نساندلر : نومهك یاخود مائله
 معبودنك مشنرك اولمهی ، مائله دینك
 آیدلرینه اشتراك ، بری بربله اولهنه ميمك ،
 (افزوهای) . بری برينك مانعی خلوتقی .
 حقوقی نساندلر : بری برينك انتقامی
 آلتی ، بری برينك جرملمدن مسئول
 اولتی ، کندمی آزالرنده انتقام و دیت
 قاعدلری جاری اولماق ، بری برينك
 مالرنده اشتراك بری اولتی ، بری برينه
 وارث اولتی .

دورقابك نمیل ایتدیك سوسبولوژی
 علمنه کوره ، قانداشاقدن حصوله کلن
 فزیولوژیق رابطه و طبیعی اقرباقلی ،
 دینلر . دینی و حقوقی نساندلرک وجوده
 کتیردیکی اقربالنه ایسه ، اجتماعی اقرباقلی
 آدی ویریلیر . ایسته ، مائله دینی وجوده
 کتیرن املی و اجتماعی اقرباقلدر ، یوسفه ،
 طبیعی اقرباقلی یعنی قانداشاق دکلدر .
 مائلهك اداکی اغوذجی و بان ودر .
 بو کلمهك فرانمزمجه می و فرانزی ودر .
 اتنوفرانیا بزه اك بسیط جمعیت اولتی
 لوزره ایکی بطنان مرکب اولان آوسترالیا
 عشبترلری کوستریور . دینك ایتدیك
 باشلانغیچنده هر جمعیت ایکی قتر مائله دن مرکب دی
 یالکزر بر بطنی حاوی عشیرت کورولمه دیکی
 کی ، بونك موجودیتنه امکانده یوقدر .
 بطنك فردلری آراسنده ازواج منوع
 اولدیغندن ، بری برينه قز وروب آتی
 ایچین یان یانه هیچ اولماسه ایکی بطنك
 بولونمهی ضروریدر . صوکرالی و بطنلر ،
 فخذلره بین سفیهرله انقسام ایتدیر .
 ابلك دورده کزك بطنلر ، کرک سفیهرلر
 مادری ایدنی و بوزمه لر دن هر بطنك آدی
 مقدس و معبود طاییدینی بر حیوان یاخود
 نچاك اصنی ایدنی . مائلهك دایك شاکلی

بعضاً بیکارچه فردلردن مرگب اوله بایر .
 جوکرالی ، مادری سمبیدن ، پدری سمبه
 دوغمشدر . فقط ، پدری سمبه ایلر بار
 تونه بزم دینه روزانه باهلامشدر .
 مادری سمبه ایلر پدری سمبه تکقبضلردن
 آری آری طاله انموذجلری وجوده
 گلشدر . مثلاً ، پدری سمبه تکقبضلردن
 ابتادوبوک ذکورى طاله وجوده گلشدر .
 ذکورى طاله تکقبضلردن . تقسیمه
 عصبه دوغمشدر . یوانلرله خروانلرده
 یوانموذجه زادروضا ، نامی ویربایر .
 یوانلردن عصبه تکاموالی تقسیمه اوغرماساز .
 بعضاً یوزلرجه عصبه عینی قازاندن یور ،
 عینی اوده یاآلر . عصبه لده نیلیرلده
 یوانلرله انموذجی موجوددر یوعصبوی عائله
 فائودالزم کیرمکه ، پدر شاهی عائله
 انموذجی وجوده گلشدر . زادروضا
 طاله ریسنک هیچ برولانی یوقدر . طاله تک
 اموالندن هیچ برشی ساهماز ، طاله تک
 فردلری اوزرنده هیچ بر جزا تطبیق
 ایده مز . زادروضا بو توفی حقلم طاله تک
 هیئت مجموعه سینه مائدر . پدرشاهی طاله
 ایده ، عائله ریانی ساهماز = ایچر یوم ، حنه
 مالکدر . طاله تک بو توفی اموالی حقو قاندر
 مائدر طاله تک بو توفی اموالی ساهماز .

همه ووصفله باشلریندور ایده بایر .
 حق ، کندی قایلرینی وچو حوالرینی یوله
 ساهماز . عصبه هر نوع جزائی تطبیق
 ایده بایر . ایستمدیکی طاله دن توغریبایر .
 مطلقیت دورنده کی برسلطان ، ملکیت
 اوزرنده نه حقلمه مالکسه ، پدرشاده
 طاله سی اوزرنده عینی حقلمه مالکدر .
 یونلرله برار ، حقلمه سلطان مالک مثل
 اولدینی کی پدرشاده طاله تک برشاندن
 عبارتدر . پدرشاهی طاله ، اسکی روماده
 وشمیدکی چیلیرلده اک قوتلی توغریبایر
 کوسرمشدر . اسلاولرله عصبه لده پدرشاهی
 طاله شکل اقمش ، عائله تقسیمه عصبه
 انموذجند قالمشدر .

شمیددی ده ، مادری سمبه تکاملانی
 تدقیق ایدلم . یوزمره تک تضیقندن ابتدا
 بوبوک ، انانی عائله ، وجوده گلشدر .
 انانی عائله تکاملیده ایکی بول تقیب
 ایشدر . برنجیسن . مادری عائله
 وجوده گلشدر بونده نسب ویراث کی
 شیلر مادردر . بعضی انموذجلر یونلر
 ، مادرشاهی عائله ، نامی ویرمشلر
 درخی و دادر . چرنکه ، یوانلرلده
 ولایت = اورتورسته آیدر کل دیایی عائلدر .
 طاله تک ریسی دیایی ، ریاست باباده

بوعائده، بابا چو سوغو رشدينه اولاشنجه يه قاندار
 بيله مکه و زيبه انکه مکه مکه در . بوقا مقابل .
 چو چوق ده بابا نك ولايتي آلتنه قونولمشدر ،
 چو چوق نه کندی شخصنده ، نده کندی
 مالنده تصرف ايدم . چو چو غك ، مانی
 حقوقه هيچ برمسئوليتي يوقدر . مانی
 حقوقدن دو قان مسئوليتي بابا نك مالدور .
 چو چوق بکرمي زياشنه اولاشنجه يه قاندار
 رشيد دکلر . رشيد اولونجه واوله نجه ،
 آرتق بابا نك ولايتي ده ، مسئوليتي ده
 قاندار ، چو چوق بوئدن سوکرا ، کندی
 شخصيته ، کندی امواله . کندی مسئوليتنه
 صاحب اولور . واقعا ، اولمکدن سوکرا ده
 بابا ارجاغنده ياشابه ياپير . فقط ، اولادک
 ازدواجدن سوکرا ، بابا ارجاغنده قانده
 حقوقي برمايه ي حازر دکلر . صرف
 اقتصادي يا خود اخلاقي برمايه ي حازدر .
 پدری عائله ده اولدین کی ، بابا ايله اولاد
 آراسنده ، مشترک مسئوليت ، عقه رابطه لری
 يوقدر . اولاد ، انقربا ، ازدواجدن
 سوکرا آیری بر اوجاقی قوربار . فقط ،
 آیری ياشابه ييله ، بابا یی ، آتشی خسته .
 لایزه ، اوناری بيله مکه مکه مکه در ، بوقا
 مقابل ، اونلرک مالارنه وارث اولور .
 شیددی یه قاندار ، بوئون عائله اموز .

اولادین کی ، آنادده دکلر . شیددی یه
 قاندار مادرشای عائله دینلرک لایق هیچ
 برعائله اموزجی کوروله مشدر .
 مادری سمیه نك ايکینجی نوع تکاملندن ده
 پدری عائله ، دوغمشدر . پدری عائله یی ده
 پدرشای عائله ايله قاریشدير مانا بدير .
 چونکه ، پدری عائله ده ، عائله رئیسی ساطه
 حقنه مالک دکلر ، يالکز ولايت حقنه
 مالکدر . چو چوق قاندار بولماسه آنا
 جهندن اولان اقربار بوبوک حقلر .
 مالکدر . یعنی بابا جهندن اولان اقربارله
 آنا جهندن اولان اقربار بری زينه
 مساویدرلر . بوعائله ، جرمالنه تورگلر .
 مخصوصدر . بوکونی غریبی آورو باده کی
 عائله لر عمومیتله بو اموزجین دوغمشدر .
 پدری عائله نك تقبضدن ده آورو باده
 ازدواجی عائله ، حصوله کلدر . پدری
 عائله ، بابا ايله آنا یی و نيز لایه اونلرک
 اولادلر دن ماغدا ، بوئون کندی ذریعہ یی
 محتوبدی . (قنزل فوجله ریک عائله نه
 منشوبدی) ازدواجی عائله ایسه يالکز
 قاری و توجه ايله منور شی واوله نكش اولان
 چو چوقلری محتوبدر . بو حوزنه تشکل
 اندن زمينه ده ، دیگر عائله اموزجلر ده
 بولونغان اقرباقی رابطه لری واردر .

چهارم اقتصادى بر قومونيزم وارد ،
ياكز پدرشاهى عائله مستثا كورو نورسده
اونده عائله رئيسى عائله كى مئلى ديمكدر .
ازدواجى عائله ايسه اقتصادى قومونيزم دن
هيچ برار قلاز . بوزمره ك هر فردى
كندى فرديتنه ، كندى فعاليت ساحه نه
مالكدر . حتى ، صى چوجو غك يله ،
باباشنه تابع اولفله برابر ، خصوصى اموالى
اوله يايير . فى الحقيقه ، اوزسكز ياشنه
قادر اولن استفاده بابابه هانددر . مع
مافيه ، بواستفاده قارشياقمنز دكلدر .
صى ، حتى باباشنك استفاده ايدمه به چى
اهوالده مالك اوله يايير ، شخصى برچالشمه
ايه ياخود باباشنك ، آناشك استفاده
ايدمه به مى شرطيله نائل اولدينى ميراثلى
وهيلر بوقبيانددر ، بوندن باشقه ، صبيشك ،
شخصى اوزرنده باباشنك انضباطه داز
حقلى ده چوق محدوددر . اسكى اقتصادى
قومونيزم دن ياكز شوايى شى قالمشدر : (۱)
والدرك اون آنى دن كوچوك اولان مولودله
عائده اموالدن انتفاعى ، (۲) مولودرك
والدله هاند اموالدن ميراث آلمسى . مع
مافيه ، وصيت حتى بو ميراثك مقدارينى
آزالته يايير . چونكه ، والدرك ، ميراثلىريك
رفسننى باشقلايه وصيت ايدمه يايير .

عائله ك بوانموزجندانه كورونن اليه
واك شخصى خصوصيت ، عائله ك
داخلى حياتنه كيدر كچه داهامز ايد بر صورتده
« دولت » نه ، داخله انجاسيدر . اودر جهه كه
دولتده عائله حياتك عاملارندن بى
اولمشدر ، باباك تاديب حتى ، برار آفبر
اولان جزالرده دولت واسطه چيله
تطبيق ايدباير . دولت ، حاكم مرفقيه
عائله مجلسنده رياست ايدر ، وحى
تعيين اولونجوبه . قادر يقيم اولان ، حتى بى
حايه ايدر . رشيدرك مجريته حكم ويرر ،
قراننده بى برقانون حتى بابابه هاندولايك
سقوطنه مساعد ايقشار . فقط ، دولت
برعائله انموزجندانه مهم برعامل اواريفى
كوسمتن اك بارز واقعه اونك دولتك
مداخله سى اولقسنزى تشكيل ايدمه به سييلر .
ازدواجى عائله ، دولتك مداخله سى اولقسنزى
تبديرشاهى عائله دن ، نه پدى عائله دن نه ده
بوابكيشنك خايطمو اولان مركب برعائله
انموزجندن دوغامازدى . شيمدى به قايار ،
اقربالى رابطه لى فردل طرفندن بوزوله
ييايردى . مثلاً ، عائله رئيسى ، پدرشاهى
عائله ده بر فردى عصبه لكون چقاره ييايردى .
اسكى روماده ويونانسانده اولدينى كى .
اسكى ميرالردمزه برقمخذا كنديه مضر

دعوا سندن مسؤوليت ده اونكدي. قرآن كريم
اصحاب فرائض كوتتمك، وارثلر ك پدري
عائله ز، اهل قدين عبارت اولدوقنى ميدانه
قويدى. بوندن سو كراهه عصبه نك وارثلىكى وولياكى
آرتق قلماقى ايچاب ايدردى. فقط
ماضينك حاليده دواى قبلدن اولارق
فهم ده باقى قالدى.

ازدواجى عائله ده اسكى اقتصادى
قوونوزم دائيره نيك كوچوله كوچوله نهايت
ياقيني اقربا آراسا نديكى وارثلر انحصار
ايتديكم كوردك. بونا مقابل، نكاحدن
دوغلان نكاحى زمرده، ينى قارى ايله قوجه
آراسا نده اموال ك مشاركتنى قاعدسى تاس
ايتدى.

بعضى محروملر ز يزد قانلر ك كندى
مالا ينه تصرف حقنى حازر اولم ليرم ايلرى
سورم لك، مسلمان قانلر ك اوروملى
قانلر دن حقوقجه دها يوكسلر اولدوقنه قانل
اولم لورلر: اوروم لاده قوجه، مرم لرك سو كنده
قادر نه قازانيرسه، ياربى قاربس نه قاندر .
حال وك، زده قوجه نك قازانم چى اموالده
قاربس نك مچ بر حصسى يوقدر. زوجم ل
ايچين، زوجنك قازانچنه اش تراك ايچى،
بالذات كندى اموالنه تصرف ايتلك حقه
نسبتله دها قارلى دكيدر ؟

توردبى فردى، رئيس واسطه يله عصبه دن
طرد ايدم بيليردى. عصبوى عائله ايله پدري
عائله ده، بر فرد، اسكى عائله سندن نفى
چيقاردقن سو كرا، باشقه عائله يه
كيرم بيليردى.

ازدواجى عائله شكل اينجه، آرتق
اقربا قى رابطه لرى فردلر طرفان جزو لاساز
بر حال كندى. دولت، بورا بطبى كندى
تاميناتى آلتنه آلدوقن دن، فردلر دن
بو خصوصه كى صلاحيتى نزع ايتدى.
بوكون اوروم لاده، عائله حقوقك تنظيم
ده عهده ايچين بدولت. عصرى دولت
صايلاز.

جميتك حيره مى ينى اك كوچوك
زمر مى عائله در. عائلى ده موقر اياك
اسا لره كوره شكل ايچين بدولت تاسيل
ده موقراسى، عنوانى آله بيلير ؟
ميرلك اركك وقز اولاد لره مساوى
سورنده اتغالى بده موقر انا لك رتبه سيدير.
ميراث، اسكى اقتصادى مشاركتك بدوامندن
عبارتدر.

عائله نك كندكجه كوچوم لى ميراث
دائره سنده كوچولنكده در. مثلاً عائله ده
قان تساندى واركن، وارثك ووليك حق لرى ده
حصه يله عائددى. چونكه ديت وقان

ازدواجی عاقله ، تعدد زوجانی ده بوس
 بوگون اورتدن قالدیرم شد . تعدد زوجات
 یهودیلر ده وارکن حقوقی تکاملک تاثیرله
 قالدیرلده . ورنه وئرک آمریکاده
 بو قاعده پی یکیدن احیا اتمه لری
 کوم-تریپورک خرقیانلده اساساً تعدد
 زوجات موجوددی . بونی اور وولده اورتدن
 قالدیران ، دینی تکامل دکل ، حقوقی تکاملدر .
 ملاق حقنک محکمیه مائد اولماسی ده حقنک
 انکشافندن حصوله قلددر . بوندن باشقا ،
 پیدی عاقله متعه کی . قوماتی کی ،
 اوداق کی سرپرست برلشمه لر مساعده
 وارکن ، ازدواجی عاقله بونلرک هیسنه
 نهایت وریلددر . بصورتله ، قاری فوجه
 آراسنده کی سادات مجبوریتی قانونی
 برماهیت الم شد .

بوگون اور وولده عاقله نشکیلانی شو یلدر :
 ازدواجی عاقله افراتی دایره لرینک کوجوکنی
 والک مرکزیسنی تشکیل ایدیور . بونی محیط
 اولتی اوزره داها ایکی قرابت دایره سی
 وئردر :

ازدواجی عاقله دن داها بویون اولان
 افراتی دایره سینه پیدی عاقله دینیرک حیاتده
 اولان الک بویوک جده قدار چیقان
 والدرله مولودلری احتوالیدر . پیدی

عاقله دن داها بویوک اولان دایره ده هم
 بابا همده آنا طرفندن اولان جانبی افرالریک
 مجموعیدر . بوکده آلمانلر (زیپ) ، فرانسلر
 (فوغنا) یاخود (پارانتهل) دیرلر .
 نورکجه ده بونیمیرک مقابلی (سوی) گله یدر .
 ایکی لاینلر ده (فوغنا) عصبه نک خارجنده
 قلاتن جانبی افرالری افده ایدردی . صربلر
 بواقرالره ذوی الارحام ، دیرلر .
 ذوی الارحام ده سوی کی جانبی افرالردر .
 فقط ، آرالرنده فیرق واردر : ایکی نودکدره
 عصبه زمره سی بو قیدی . یالکز (پیدی عاقله)
 ماهیقده واوناز (اوجاق) ایله اونک خارجنده
 جانبی افرالردن مرکب اولان (سو) عوارده .

ضیا کوله آلب

— یحیی کمال ادیب ایمزده برمر حله در —

روشن اشرفک - دیورلرک - کتبی
 برقلچ نله منسوب ادیبلرک ، شاهلرک
 سوزلری عینیدر . کیه یسنده برقلرانی
 بمعیسنده خفیف بر لوشلی واردر . . .
 بوتون ادبی کوزه لکی ، کندی منسوب
 اولدینی دوریه حصار ایتدیرمک ایستین
 ادخال آراسنده ، انقاله سوله نی . تلکسون
 واردرک : آنجق او درین قاراقلر خفیف
 لوشلر او قند برشیمشک کی چافیور .

قوبدی اودن آجی بر او بولا .

اوطار ایکنده ، لایلا ، لایلا .

درونی اهنکی شاعر کدینه خاص برادا .
ایله تثبیت ایدیور .

بینه یی مجموعه ده - قوزله بن - عنوانی ره منظومه می
واردور . مصراع لری نه قدار و جدیدر . باکر
رحسک پیشده ، قوشاوشایور و لایلا باغری
یانیق بر عاشق ، کویک - بر باماجنده افشا - امله
صرك قیر مزبانی چچک بلیر کن اوزرینا چو کن
آجی رحزنک تأثریله صراف بر قلبدن
دو کله یان ساده کله لره نه نارین بر حسی
افشا ایدیور .

اقتسام کونش ارقی دگر افقنده سیلندی .
خولیا کی یالکز کزینار کویا ابدی .
بن قالدیم اوز افلر ده کونک سسلر دیندی .
کوکله خیالت کی بن قالدیم او برده .

یئ مجموعه ده یوموشاق بر اهنکله
بسته لیش ، ظریف بر شرقی :

ای شیه دی الا کوزلری - وز کون سسی شافراق !
قورمال صاحبک اوستنده کور بر سهک ابکی ، اوچ کی
چتی قویته نخیانلره ال بر قورو یاراق .
یاراب تکه : سوبشد کدی الهی اطلرده !
شاعر مجموعه سنده کی - ویران باغ -
منظومه سفندن برارچه :

یحیی کالک صنعتی ، بیکاکلری و ذوقی .
حالبوکه : اوزمانه قدار آغزدن ، آغزه
دولایشان برتون مصراع لری نیک لذتی استانبول
کنجا کنه منجه سردی . بزآ نادولو کنجلری ،
چچاش نیدن بحر و مدق . کیم بیلیردی که :
وقتیه - چالر التمه - مصاحب لری یازان
سایان سعدی یحیی کالک . تعار نامیدر . .
اوزمان ساده لسانده بوقدار قطعیته
ایبارله مشدی ترکیبی لسان قویو بر ذوق کسوک
انتمراحبله یاشار کن ، سایان سعدی قلیعزک
حقیقی دبی اولان ترکیبیز ، کسبک جله لره
نقیس بدیلر یازیلوردی . موضوعدن
موضوعه کچر کن دها شافراق بر سیالینه
کوردیلوردی فقط بونوف بر نوعی ایچده
یانلداز بر ذوق طاشیان یازیلر ، یحیی کالک
بوکسک صنعتیه قارشو بو کون انجیق بر کوزگاه
اولایلیر . یونسه اصل صنعتی کی ، بر یوزک
ندیم شاعر ، انجی درگاه مجموعه لر نده کی
شعور لره با لار . . .

یئ مجموعه ده - نظر - منظومه - به
ستاده صبحی بر اعتقادی شکل و معنا
کوزلکار یله نه قدار بوکسک بر حساسیتله
تبلیغ ایدیور .
بوصباح سوبله صوک سوزلری ،
یومنی دنیایه الا کوزلری :

آهی دوش دبه جشك طادین
چیز سودك اوسولون قادی
واو کونی راهبه قوبدی ادینی .

بته شاعر مجموعه سنده - انجراض -
منظومه - بدن :

چهل با قزلری عریان او مو زلفه سیو ،
آلن زنده چپ چوره کادن افسر لر ،
یاد سینه لری زهر به کوشان بر بو ،
چهل با قزلری عریان او مو زلفه سیو ،
لایم مجموعه سنده - آینه بی - منظومه سندن

بر بارجه :

جندیده بو کون قاری آجش تورور زده ،
حالا او قیل خاطره تیره رگوز مرده ،
درگاه مجموعه سنده کی - سس - منظومه سندن

بر بارجه :

جو عیش یتر عشقک اوزون خاطره سیله ،
عکس ابتدی اوباشین تپلر ده سیره سیله ،
طایف طایف او کوزلر سس بوتون اطراف کزیندی
کوزمین و کچیریش دکر کله - ییندی ! ،
بوغلرین باغچه : هاقا سلطان تلافی

انصاف ، شرف آباد ، مهورین ، دکر کی
منظومه لری ده شیمی به قادار کوردیکز
شیرله بکرمین . نه به بوغولان بر قلیک
آه ، فغانه بکرمین . نه به ایستدیکنی بر

تورلو ویره مهن خسیس بر کوکک نسلیمی
کی چور اقدیر .

خزلی ندیککینه مشاییر . فقط
ذوق به منا اعتبارله اوزن چوقی دریندر .

بمی کال محارک اعزاجی یلیر ،
کله لک موسیقی سینه آشادر . چهل کوز ورمه چکی
هیجانی اولجه یلین بر سنه تکار درده شعر لر نه
طایفیش بر قلیک ددونی کوزه لیکری
واردد . هر صراحی افشا ابدان بر سر
کی دو حوزک درینا کاردنه رلر نه اویاندر .
منا اعتبارله ده انکیلردن کان ، ذوق نه
دویرلامیان بر نغمه کیمیر . داغنی شعر لری
بر کتیب حالنده طوبالاندی زمان سهر لجه
ذوق نه حکمران اولان بمی کالک صفت
مالیده بکی واجمال عروض ایچیده حواله
بر میرجه اولاجقدر .

علی زهت

اجتماعیات :

ولایت وسلطه

بض هر درلر یز فرانسجه (اونور بته)
همینی (سلطه) تپیر به ترجمه ایدر یلر .
حال ده بگله کلسان زده معروف برادرشانی
ولید : اسکی حقورک ایسارلرین ولولال

(ولایت خاصه) و (ولایت عامه) اصطلاحاتی
 بیاض بن بوق کیور. و تعبیر لردن آ کلا شاپور که
 (ولایت) کلمه می نماید (اوقوریته)
 کلمه نیک قارشیاندر. بونکه برابر، اسانزده
 (ساطه) کلمه سنده احتیاج وارد در بوقلمی ده
 (ایمپاریوم) تعبیرینه قارشباق اولهرق
 قولانه یانیرز.
 ذاتا، (ایمپراطوره)، (سلطان)
 دیبوریز؟ ایمپراطور (ایمپریوم) دن
 کلدیکی کی، (سلطان) ده (ساطه) دن
 مشفقدر.

سوسپو اوژی نقطه نظریدن ولایتله ساطه
 آرا سنده بویوک فرقلر وارد. ولایت،
 سودیکمز، حرمت ایتدیکنز بریده نیک،
 اوزر سنده کی نفوذدر. فی الحقیقه، بنفوذده
 طوعاً یا خود کره اطاعت مجبورز. فقط،
 ولایتی آلتنده پولوندیمنز شخصی سودیکمز
 و محترم طاییدیمز ایچین، اوکا اکثریتله
 طوعاً اطاعت ایدرز، کره اطاعت
 ایتدیلمه حاجت قاناز. کره اطاعت
 مجبور ایدیلر، ولایتک تملری اولان محبت
 و حرمتی قاننده طایعیا نلردر.

بوندن باشقه، (ولایت صاحبی) حاکم
 اولدیق نفوذ و قدرتی همه حال، ولایتی
 آلتنده کی کیمس لک خیری ایچین استعمال

ایده یایر. بروی، ولایتی آلتنده بولونانلرک
 اهنده اولمایان یا خود علمنده بولونان رفله بیله نیک
 تشبث ایدرسه، درجال ولایتی ساقط اووز.
 مثلاً، اسلام حقوقه کوره، ربابا اولادینی
 اخلاص مزانه سوق ایتک ایسترسه، اونک
 اوزر نده که ولایتی سقوط ایدر. بوقاعده،
 ولایت خاصه ساحه سنده چاری اولدینی کی،
 ولایت عامه دائره سنده معمول یهدر.
 اسلام حقوقنده کی (ولایت عامه نیک خاق
 اوزر نده کی نصرتی، صاحبته، نو طار) قاعده می
 بومده می تأیید ایدر.

(ولایت) بو خصوصیتلریله (ساطه) دن
 آیر یایر. ساطه صاحبته، ساطه می آلتنده
 بولونانلرک هیچ بر محبت و حرمتی یوقدر.
 ساطه صاحبته کوستربان ظاهری اطاعت
 قورقوددر. بوندن باشقه، ساطه صاحبی
 کندیبسی، نفوذی آلتنده بولونانلرک
 خیرینه چالیشقه مکلف ییامز. ولایت،
 ده، وقرانلرک اساسی اولدینی کی، ساطه ده
 ایمپریالیزمک نمایدر. حتی، ایمپریالیزمه
 قارشباق اولاق اوزره، (ساطه جیاق)
 تعبیری قولانه یایرز.

ساطه جیاقه اشارت اولونده، پادشاهی
 حاکمه ده. فئودالیزمده، ایمپراطورقلرده
 و مستملک لرده تصادف ایدرز. بشقور او

تفکیرات دده و قرائتک ضد لریدر . ولایت .
 سلطه کی حریتله مساواتک ضدی دگدر .
 ولایت خاصه عائله ایچنده . ولایت عامه
 جمعیت ایچنده . (انضباط) ی تأمین ایدن
 ایک مهم عاملدر . انضباط . هر کسک
 قانونله اطاعت کوسترمه . ووظیفه لرین
 تمامیه اقمی دیمکدر .
 قانونله اطاعت ایدله یین ، وظیفه لک ایضاسه
 اهمیت وریله یین رجعه نده حریتله . اوائت
 موجود اوله یلیری ؟

ضیا کولک آلب

یتیم

قفقاس داغلرینک کیم بیایر هانکی بر
 قورقونج اوچورومنده وطن . ملی ایچون
 قلوب قالان قهرمان باباجنک نفس مبارکی
 قشک بیاض کفیلله صاریرکن ، اونی
 آناجنی کویجه کینک کوشچوچک بر قوبله سنده
 دنیا به کتیرمش واونک اوراجقده اوچاق
 سختی کورن بر اوچونده یانان بر ابکی
 اودونک حصوله کتیردیکي ضعیف بر
 آیدناغه کویه جکینی کسمش وقوجه سنک
 عسکره کیدرکن میرندن چقاروب کیندیسک
 ابراحتیای مخصوصه صافلادی فرسوده
 بر ابکی یارچاچامیرینه ساروب قونداغلامشدی .

زوالی کینج قادین بو تاملک ایلمک
 ثمره محبتی قوجاغنه آلفدن نه قدر ذوق
 دویسن ، او آئده آتی ایچون خیالخانه
 فقیرانه سنده نهلر ، نه سعادتلر بشامشدی ...
 اولندیکیمک اوچچی آیدیه عسکره
 چاغیرلان واونی قوبله سنده یا به بالکزر اراق
 قوجومی ایچون بوکوزله یتم کوبلی قادنی
 ایری قاره کوزلرندن نه قدر چوقی کوز
 یاشلری آقیتمشدی ، و آیریلش اوکاه قانار
 آچی کلشدی ...

بر زمان قوجه سنک یازکاری حامل
 بولنقه نسلی بولش ویشامشدی . ایشته
 او یازکاری ، اوطوسون کبی بر اوغلان
 چوجنی شیددی قوجاغنده طوبوردی .
 بندن عسکره اونک ایچونده بشایه جقیمی
 اوغورورایدی . البت برتون دیاوروسوده
 بیویوب بابایی کوی عسکر اولاجقدی ،
 دولته ، ملت به خدمت ایدیه جکینی بیونه پارلاق
 نهالی بر دویغو .

اونک برتون آرزو واملی قوجه سنک
 عسکردن کویه دونسی ایدی . مینی مینی
 اوغانی اوکا کوستردیکي ، اونک قویلی
 قولارنه ترک ایتدیکي زمان نه قدر به سیرود
 اولاجقدی . انتظار یک اتم ایدی .
 کلوب کچدیکي حالد قوبله سنک کویه هیچ
 بر خبر اولاشامشدی .

توڭ زمانلارده حربك بوئون آلام
 كچه قدر سوغولاش وگرمشدن بيه ...
 كيمسك كيمسه معاونت ايدمك
 وقي ، طاقى قىلماشدى . عماره قازين
 ارتقى اوجانك قورومندز . سايلاش
 چىنگه آصيل بافرجه آخچى ر اورچ
 بىداي يله بولاموردي . دره وتارلا
 كنارلاردين طوبالايى اوغلا ، قيرلردين
 چىقاردىنى كوتارونك وسوكيل بردهانه عاك
 ياوروسنك غدايى تشكىلى ايدىوردى .
 او ، آرتقى قوجمىندز ايمدى كيمش ،
 بوئون قوتى ، قدرى ، ياوروسمى .
 اچقى ايدى . اونك ايجونز يشارور واونك
 ايجونز چايتشوردى . فقط ايجى يامپوردى كه
 بر قوتى كى ياوروسمى آچدين قىلدى
 پلاش ياوش دوشبور ، سايى ، يابلاقى
 سقارادوب دوكونك باشلابان بر آخچى كى ،
 زواله دز طوتىوردى ...
 نهايت سقارادوب زهرلى نچمى بوزوالى
 آنانك بيهينه باقمش ، اونى روى
 كى سوغى ياوروسدن آيرمى ، بر
 حوره ايدى به دوشور سوروكلوبوب
 كوتورمى ...
 بيم ياورو ، داغما جيانك هوز
 آلتى سالى ادرك ايدى رولفون

بكرى ، عربان وچوديه سوغولارده
 قاش ، بركوك بوونى ايله تشله
 باشلامشدى .
 ايتالام ، بويالكر خانك حجت
 وىرويه باشان بيلر بوواسى اولمى
 وطنك بومسقبول اولادى ، بوشتى
 ياوروسى سويى چكاش بر فدان كى
 قورويوب كيمسك وسايه سندن ،
 ميوه سندن هيج كيمسه استفاده ايدمى چكدى .
 اوزمان نه قدر كناه ، نه قدر يازلىق
 اولماچدى .
 او ، شيمدى اوراده ، بيلر بوواسمى

دمير

ديار بكر آندى لرمن

اولو جامع تپه لرى

(۱۷)

۹۳۵

سنة

بو كاتبه جامع حارسىك شالماخه
 اصله شافى قىمىك حاطل به باقان بجره لوى
 اهوزن اوزون بر ساردر :
 بسم الله الرحمن الرحيم فى هذيل الميامان الاعظم
 والناضام المكرم مولى ماوك العوب والهم
 صاحب السيف والقلم والافزى فدين الله

والله اعلم في سبل الله رافع اعلام الهدى
 ولا تصاف خاض الرآيت الكفر ولا تصاف
 خلق الله في الارضين وقمر زمان الماء والطيف
 السلطان بن السلطان السلطان السلطان السلطان
 بن السلطان سليم بن السلطان بايزيد
 خلد الله ملكه واجرى في البحار السلطان
 فانه مروجيد هذا المسجد المبارك فخر الامراء
 الكرام الامراء بن الامير محمد الزريق
 [۱۶] الحسين الامير بقية ديار بكر
 [۱۷] حرره واد [۱۸] في دار بن قديم في
 سنة ثمانين وثمان مائة هـ

بوكتابه سلطان سلجوق قانقو نامه
 وضع ابن احمدك ياووز سلطان سليمك
 بر فرمانده (آفاق) يعني (ليبيا) قلعه سنه
 صاحب اولان زاندره كتابه بونك ۹۳۵
 سنه سنه ديار بكر قامه قومانداني ده بولونديني
 افارت ابتدئي ايجين عثمانلي دوريك فيه تلي
 آيد لرند در . بوزمانده ديار بكر بكاريكي
 (قبيل بقور، باشا) ايلي .

(۱۸۰)

۱۰۹۸

سنه

- [۱] ذوقه گامی بوبله يازمش .
- [۲] بويلايی سمانوش .
- [۳] بوبله اوقونيمور .

جامع حاويلينده كي بوتاريني كتابه
 سلطان محمد رابك، توركيه، برخط هاپون
 درو جامع بناسك ساغدي اوچنبي دورديني
 قابولري آراسنده . اوچنبي قابودن اعتباراً
 ليكنبي بجرمك اوستنده وايكي يانده
 وقوربا (۱۳) نومرولو كتابه حذاسته
 كوچك يازيله يدي سطر در بوتارينه قادار
 ديار بكر ولاينده . نيكو حاقه رطيت
 ايدايكي ده بيلدرن بوكتابه توركيه
 اولدني ايجين مهم در .

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله الذي
 اذهب عنا الحزن [۱] بوراده كوچك
 بر خجده وار ان ربنا فو رشكور صدق الله العظيم .
 وارشاه عالم شاه غازي محمد خان سلطان ابن
 السلطان ابراهيم خان ابدالله واغا [۲]
 حفيه تريك خط هاپون شوكت مقرون
 معدلت مشجونه يله ديار بكر دن وايلايندن
 [۳] دفع بيوربلان بدع ووظالم وحقايق
 شاقه و مكاره دن كه تحوير و بيان اولنور .
 اولاً قضاء الله تعالى كنود وسعيله [۴]
 آنشه بيان ودامدن واخاجدن دوشينين
 وسويه خرقه اولان دن عشر وخدمت نامه

- [۴] بوبله يازمش
- [۵] بوبله در
- [۶] بوبله در .

برخی آلتیه و شبخاق انچه سی آلتیه و آوردو
 باز [۷] انچه سی قدمندن تعیین او اوانه
 مخالف آلتیه و جامع اولان شهر و نصبه لرده
 [۸] آرا نده خن و عنق
 بیج و شری و شراب اولیه خانه و عوارضه
 نقصان کلیجک [۹] انچه ل
 و جادر باشنه قویون و کلام و جاجیم و کیکه ل
 آلتیه و ذی کندی خالغه ففتان بها آلتیه
 و [۱۰] بنش انچه در زیاده آلتیه
 و اوده ل [۱۱] تمیر بچون مالفوج انچه سی
 و چار انچه سی و طراح انچه سی و بال و باغ
 و اودون و بن [۱۲] بهای و قورق
 [۱۳] و مزل تکیه سی آلتیه و عله لرده
 اوده کرامی و شعیبی و ارغان انچه سی
 و عیدینه جمع ابلدکاری صمان و سراب
 خصیر بها و و افور سالیانه سی و بوزخانه
 و صرفی و بدکچی و بدکچی و طرمان و بستان

[۷] بوله یازمش

[۸] بوله یازمش

[۹] بوداد بر قاج کلپی شد بیک

او قویامدی .

[۱۰] بوداده بر ابکی کله او قویامدی .

[۱۱] بوله یازمش

[۱۲] بوله یازمش

[۱۳] بوداد

اعانه سی و باغایه انچه سی آلتیه و کلیساده
 ساکن اولان کشیش و ره بانلردن و تجزیه
 و شار نکالیف آلتیه و بالجله خلاف و جمع
 و خلاف قانون [] بوداده بر کله او قویامدی
 آلتیه رضای هاپونم یوقدر بدالیوم ذکر
 اولان ماد لک طالب و اخذنه و طایفه [۱۴]
 نظامه ک ابلدکاری نظامه کیمکه سی و طایفه
 ایدرسه و مواد مذکور ک تبدیل و تغییرینه
 اقدام ایدرسه [] مظهر غضب حضرت ملک
 الفقهار اوله فی بدله بدما سمع نظامه علی الذین
 یبرلونه از الله سمیع عالم فحوائی شریفی
 اوزده انم اولدغند [۱۵] ماعدا ان لیلعه الله
 علی الظالمین ده داخل اوله

و ملک لفظا و معنا نارینن الله املا

[۱۶] نهانی از سن الله تحف

چکدی امدا ایمن خط هاپون کلیجک

اولدی ناریننی سنه اربع نسمین و الف

بو خط هاپونک جامع دبوارینه

قازدر لایفی دور دیار بکرده همان هر سنه

بر و با ابکی ولی ملک عزل و تعیین اولوندینی

یله در

[۱۴] بوله یازمش

[۱۵] بوله و ارسر یازمش

[۱۶] بوداد

(۱۹) و (۲۰)

تاریخی اوزون منظومه اولو جامع کتابة لرینی
تاریخی بونلرک بریسو ۱۱۲۴ اونکی
۱۲۶۶ تاریخی در .

(۱۹) نومرو وردیکمز ۱۱۲۴
تاریخی منظومه اصل جامع ایچنده کی
مهرک اوستندیز . مهرن قیسی یاننده
بائسلامش اولان بوه منظومه اوزدورت
یتدن عبارت اولوب شاعر آگاهک در شاعر

• آصف خازی علی پاشا وزیر این وزیر
کیم ثناء خوانید راهل فضل و دانش بالضرور
یتبله باشا ایور . واورته یارلند :

• جودی بر سر اولدی بو یاش یاقیماش معبد
همتی . مختار او اوب ابتدی مهارت سی بی کور
شمدی مهر سویلسون الحمد لله الذی
اذهب عنا الحزن حمداً الی یوم النشور
شمدی محراب ایلسون حکمته قدین مستقیم
کیم ارشدی حضرت آصفدن انواع سرور
قویندی بر آثار باقی بوعبار تکمده کیم
ذکر خبری سوبانوز افواهد نالغش نور
دیه اوزانکی والی مقتول زاده علی
باشانک بوبوک همتی ثناء یتدکن و • من الباب
الی الحرب • قیدیه جامع بنامی باشند

باخه یایدیردینی و • نقش اولان اطراف
تاوانده آیات میله • مصرعیه شمدی
طوانک اطرافنده کوردیکمز بیاص یازیلرکده
اونک مارفتدن یازدی رلدینی قید یتدکن سوکرا :

• یازدیله تاریخ تعمیرین بوعالی مبدل
هیکل محرابی منبرله یایدی بی قصور
بن دیم هر مصرع اولدن اول حرفی
هدا یتدحه بر نظیر آگاه بر تاریخ اولور
یتلریله • وزینی بتیر یور وابلک • مصرع لک
ابلک حرف لرینی حساب ایتمکده ۱۱۲۴ تاریخی
چیمش اولور .

۱۲۶۶ تاریخی کتابة به کلنجه :
بو کتابة قادی بر کاغذ اوزرینه یازلش
ور چرجوه ایچنه آلهرق جامع حاوایسندک
حوضه بنیشک . قصور مک قبله سینه آسیماش
سکمز بیتلی بر منظومه در . بوند (راشد)
آدلی شاعر کوتو بر افاده ایله • صاحب قدن
بیقلمش مناره مک اوزمانی جامع اوقاف مک
اداره سیله موظف (حاجی شیخ محمد سعید)
طرف قدن تعمیر اولندینی یایدیر یور وعینی
زمانده حوض ایله نمازگاهکده یایدینی قید
ایدیور :

• تعمیر اولندی اشبو مناره بوسالده
اولدی مزین آیدی جهانی نظاره سی •

الى المباح اردبة ثمرى عذار | طوقف بصح
في السخابة | صانع النى وقصها في هذا الجاه
منها | يثرب | للاء المبرد بالجديد والتلج في
ايام الصيف من اول حزيران الى يوم
والثمين والمتولى بده انعام الجاه والمقدار
من الجاه والتلج ووظيفة المتولى والسكا
الوقفية مقين فرح الله من ثرب هذا
الجاه ولا يخرج فيه ان يكون المتولى جرد
في خدمته ولا يصرن [بركه او قوميو] .
ولئن باشقه برى موت غاه طرفه

دور دجى قاتلك صاغنده ، اوتى كى ده (١٨)
نومرولو كتابه ك [بنى خط ما يوتك]
آلتهده ابى وقفيه داه وادمش . غيمى
بونرك ياكى برنجى سطرلى كوتوروز .
باشقه برلى جوش بونون قازينه اوردين
قادرلش .

جاميك ايجندهده رجوى اسكى لوحه
بولونقى احمالى واردر . فقط بز بونركه
مشغول اولماق . اولو جامعه هائده كتوب
ومحكوك كتابه لرك ردق حائده جميله
جامع ايجنده مناسب برره قوولمش امام
ومتوليرك هتكرنقى بكارز .

عالمى

بيلريك باشلايان بومشغولمه ابى آتلايه
مدينت شوبيلركه يتيور :

د تاريخ يازدم اولده دما جابنه سبب
راند ختام بولدى چورك هماده سى
هپ كدى سيره جت تايجه ، وثمان
اولدى جديد معيد غامش مناره سى
هشتر شاعر خواص كبير قيلم تاريخ
بنا خواص كبير [١٧] ايله نمازگاه .

٥

١٢٦٦

تاريخى بروفيه داه واركه سولمزا نلركه
ازى در . بروفيه جامع بناميك صاغدن
برنجى وابكده قاپولريك آسندو وملكشاهه
طاهر كتابه ك آلتهده . اولو جامعه هائده
كتابه لرك ايجنده بركه ده قصان قيلمى ايجنده
بازيورز :

اسم الله والحمد لله والصلوة والسلام
على رسول الله .

وقف الاكرم السيد ابراهيم بن
السيد شمس الدين الامامى جميع عاقبه
الموافق للموافق المولى من مدينة آمد ومبلغ
اثنى عشر الف قطعة من مضروبة | الاضنة بيلار
منيرة غما يصرف اجرة الخانوت وربح

[١٧] احمالى حوش كبير .